

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**Факультет філологічний
Кафедра германської та слов'янської філології**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ»
підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

спеціальності 035 Філологія

предметної спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська))

за освітньо-професійною програмою Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська))

мова навчання англійська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробники:

Голуб О. М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Роман В. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Руденко М. Ю. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Пампура С. Ю. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри германської та слов'янської філології

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри д. філол.н, проф. Глущенко В. А.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«27» червня 2022 р., протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ»

Кількість кредитів	4 Кредити ЄКТС
Рік підготовки, семестр	1 рік підготовки, 1 семестр
Компонент освітньої програми	Основний компонент ОП
Викладач	Роман В. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології.
Контактна інформація	roman.victoriya2016@gmail.com
Консультації	Консультації – четвер о 14.30.
Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна <i>«Теорія перекладу»</i> поглиблює знання здобувачів про лексичні та граматичні трансформації, переклад текстів різних жанрів, правила політичної коректності у перекладі тощо. Крім того, запропонований курс дозволить сформуванню та розвинути основні перекладацькі уміння. Уміння перекладу є невід'ємною складовою професійного портфоліо викладача іноземних мов у середніх загальноосвітніх і профільних закладах.</p> <p>Студенти здобудуть уміння і навички, необхідні для того, щоб перекладати тексти різних жанрів і видів відповідно до норм цільової мови; здійснювати усний переклад спілкування на професійну тематику; правильно використовувати лексичні та граматичні одиниці, за вимогами лінгвістичного та позалінгвістичного контексту.</p> <p>Об'єктом вивчення навчальної дисципліни <i>«Теорія перекладу»</i> є переклад як особливий вид міжкультурної двомовної комунікації.</p> <p>Предмет вивчення: еквіваленти на всіх рівнях англійської та української мов.</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>Мета вивчення дисципліни <i>«Теорія перекладу»</i> полягає в ознайомленні магістрантів з останніми досягненнями у галузі теорії перекладу на основі сучасних психологічних, психолінгвістичних, лінгвістичних та ін. теорій, розвинення в них уміння аналізувати еквівалентні одиниці різних рівнів вихідної та цільової мов, розвивати уміння усного та письмового перекладу тощо.</p>

Ключові слова: *translation, interpretation (consecutive, simultaneous), equivalent, equivalence, lexical transformations in translation, grammatical transformations in translation, political correctness in translation.*

Компетентності, які набуде здобувач після вивчення дисципліни:

ЗК2 – Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК3 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6 – Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11 – Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК1 – Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

СК3 – Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК4 – Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК5 – Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

СК6 – Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК7 – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК8 – Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Очікувані результати навчання

ПРН2 – Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування;

презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН3 – Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН4 – Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН6 – Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН7 – Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН9 – Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН10 – Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН11 – Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН13 – Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН14 – Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН15 – Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН16 – Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН17 – Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

	<p>Матеріали та ресурси: Дистанційний курс: http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2448</p> <p>Основні навчально-методичні посібники: 1. Голуб О. М., Роман В. В., Медяник Г. А. A Course in English–Ukrainian and Ukrainian–English Translation. Слов’янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 233 с. 2. Голуб О. М., Роман В. В., Lexical, Grammatical and Stylistic Aspects of English-Ukrainian and Ukrainian-English Translation. навчально-методичний посібник. Слов’янськ.: Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 162 с.</p>
<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Basic assumptions of translation theory. Тема 2. The theory of equivalence. Тема 3. The translation of context-free words. Тема 4. The translation of context-bound words. Тема 5. The translation of equivalent-lacking words. The translation of pseudointernationalisms. Тема 6. The translation of phraseological units. Тема 7. Lexical transformations. Тема 8. Grammatical transformations. Тема 9. The translation of different functional styles. The translation of signs and announcements. Тема 10. The translation of stylistic devices. Тема 11. Political correctness in translation.</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p>Викладання навчальної дисципліни «Теорія перекладу» передбачає застосування словесного та практичного методів.</p> <p>Комплекс вправ курсу, по-перше, містить pre-interpretation activities: дихальну гімнастику, тренування артикуляції шляхом вимовляння скоромовок вихідною і цільовою мовами, вправи на розвиток пам’яті, уміння синхронізації дій, навичок компресії та прогнозування.</p> <p>На етап формування власне перекладацьких умінь пропонується переклад речень на різні контекстуальні значення однієї лексичної одиниці, на синтаксичне розгортання, переказ ТО рідною мовою, абзацно-фразовий переклад тощо.</p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p>Навчальна дисципліна «Теорія перекладу» передбачає оволодіння здобувачами теоретичними відомостями про сучасні концепції перекладу, теорію еквівалентності, систему лексичних і граматичних трансформацій, що застосовуються у перекладі з англійської мови українською та у зворотному напрямку тощо. Отримані знання закріплюються у процесі вправляння і виконання</p>

	<p>тестів як з кожної теми окремо, так і комплексних, оглядових тестів. Розвиток умінь письмового й усного перекладу передбачає ознайомлення з основними стратегіями роботи перекладача, а також значний обсяг вправління й тестування.</p> <p>Від здобувачів очікується конспектування теоретичних положень курсу. Виконання запропонованих вправ різних видів. Самостійне виконання перекладів з аналізом поданих викладачем зауважень і виправлень.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Види, методи та форми контролю.</p> <p>Робота здобувача оцінюється на кожному занятті й охоплює підготовку конспекту з теоретичного матеріалу, виконання тренувальних вправ і поточних тестувань. Окремо оцінюється самостійна робота, що передбачає виконання трьох комплексних тестів протягом всього курсу.</p> <p>Таким чином, за роботу протягом вивчення навчальної дисципліни здобувач може набрати 100 балів. Отриману упродовж занять оцінку можна підвищити під час складання заліку.</p> <p>Пояснення мінімальної та максимальної кількості балів, що присвоюється здобувачам при засвоєнні дисципліни, окремо за поточну діяльність та за результатами підсумкового контролю.</p> <p>Мінімальна кількість балів за роботу на занятті виставляється за допущення значної кількості помилок у вправах і тестах, неповному відображенні теоретичного матеріалу у конспекті; за невиконання окремих завдань самостійної роботи і допущення значної кількості помилок в ній. Максимальна кількість балів за поточну роботу виставляється за написання розгорнутого конспекту теоретичного матеріалу, виконання всіх вправ та тестів, допускається незначна кількість помилок; за виконання всіх завдань самостійної роботи із незначною кількістю помилок.</p> <p>Під час проведення заліку здобувачам пропонується виконання комплексного завдання, що максимально оцінюється у 25 балів. Комплексне завдання вміщує теоретичне питання і практичне завдання на переклад. Мінімальна кількість балів виставляється за невиконання окремих складових завдання, а також за допущення значної кількості помилок. Максимальна кількість балів виставляється за виконання всіх складових завдання, при цьому допускається незначна кількість помилок.</p>

Основні вимоги, критерії оцінювання та розподіл балів із дисципліни.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції здійснюється за такими критеріями:

- присутність здобувача на лекції,
- складання її конспекту,
- активна участь у перебігу лекції.

Оцінювання результатів навчання здобувачів, отриманих під час практичного здійснюється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття;
- під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття;
- у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння стратегіями, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

У разі виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи тієї форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачу, може бути знижена:

- за неповну відповідь;
- за кожен неправильну відповідь;
- за невчасне виконання завдання;
- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність посилань на літературні джерела.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Залік передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування)

(<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>)

Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни шляхом виконання завдань самостійної роботи.

Розподіл балів, що можуть здобути студенти за темами та за формами навчальних занять

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Т 1	2	3	0	0	4	4
Т 2	2	3	0	0	4	6
Т 3	2	3	7	9	4	6
Т 4	2	0	0	0	4	6
Т 5	2	0	0	0	4	6
Т 6	2	3	7	0	4	6
Т 7	2	0	7	9	4	6
Т 8	2	0	7	10	3	5
Т 9	0	0	0	0	3	5
Т 10	0	0	7	0	3	5
Т 11	2	0	7	0	3	5
Разом	18	12	42	28	40	60

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування (відповідно до «Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у "ДДПУ"»

<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>

Пропуск занять без поважних причин є неприйнятним. Пропущені з поважних причин заняття можна надолужити, виконавши і подавши на перевірку відповідні завдання. Будь-які порушення правил академічної доброчесності не толеруються. Завдання самостійної роботи, подані на перевірку після встановленого терміну, не оцінюються.

Переваги вивчення навчальної дисципліни
«Бонус вивчення»

Курс викладається англійською мовою. Майбутні фахівці можуть підвищити свій статус на ринку праці, здобувши знання і опанувавши уміння, необхідні для здійснення усного та писемного перекладу. Отримані знання й уміння є вагомими для будівництва стратегії подолання труднощів, викликаних інтерференцією мов у майбутній діяльності за фахом.

к. філол. н., доц. В. В. Роман

